

including the notions of «justice», «dignity», «law», «victim», «punishment», «crime» and «emotional violence», were presented. Statistical probability of semantic universalities during evaluation was 75-95%.

It was established that, in certain discontent of the student youth with legal situation, the notion of «law» was perceived as friendly; «victim» and «punishment» had negative connotation; «crime» and «emotional violence» had the aspect of alienation; «justice» and «dignity» appeared to be pure and desirable for the youth.

At the same time, there is insufficient legal awareness, which makes the notion of «emotional violence» unclear.

The notions of «justice», «dignity» and «law» had the highest subjective significance for students, which allowed to draw a conclusion regarding the obedience to law by the latter. Insufficient legal awareness of college students is accompanied by the difficulty in semantic sphere of law.

Key words: college students, legal consciousness, psycho-semantic reconstruction, semantic universality.

Received July 14, 2016

Revised September 05, 2016

Accepted October 03, 2016

УДК 925 : 159.923

Е.Е. Івашкевич

Natasha1273@ukr.net

Психологічний зміст перекладацької діяльності

Ivashkevych E.E. Psychological content of translation activity / E.E. Ivashkevych // Problems of Modern Psychology : Collection of research papers of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, G.S. Kostyuk Institute of Psychology at the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine / scientific editing by S.D. Maksymenko, L.A. Onufriieva. – Issue 34. – Kamianets-Podilskyi : Aksioma, 2016. – P. 116–128.

Е.Е. Івашкевич. Психологічний зміст перекладацької діяльності. В статті описано психологічні аспекти перекладацької діяльності. Зазначено, що перекладач здійснює мовленнєве посередництво, за умов якого мовою перекладу створюється певний текст, комунікативно рівноцінний оригіналу, причому його комунікативна рівноцінність виявляється в її ототожненні перекладачем з оригіналом в функціональному, змістовому і структурному планах.

Окреслено задачі перекладацької діяльності. Наголошено, що найважливішою задачею перекладацької діяльності є виявлення мовних і

екстралінгвістичних факторів, які уможливають отождоження змісту повідомлення, що передається, різними мовами.

Описано перекладацькі стратегії, які мають місце стосовно перекладу художньої літератури, а саме: включення в текст додаткових елементів (авторські вкраплення у перекладі); опущення елементів, надлишкових з точки зору іншомовного читача; перетворення семантичної структури слів і виразів; компромісні перекладацькі рішення; використання адекватних замінів (інтерпретація, антонімічний переклад, компенсація і т.д.); знаходження функціонального аналога; суто авторський переклад.

Охарактеризовано особливості суто авторської стратегії перекладу, спрямованої на досягнення досить важливої мети професійної діяльності перекладача, а саме відображення експліцитних та імпліцитних значень першотвору з метою збереження щонайбільшої свободи інтерпретації, наведено приклади перекладу О.Логвиненком твору Дж.Д.Селінджер «Над прірвою у житті» із використанням стратегії «суто авторський переклад». Окреслено випадки непрямого перекладу тексту із привнесенням авторського смислу, запропоновано їхні тлумачення. Сформульовано додаткову стратегію у перекладі художніх творів, яку визначено як стратегію ампліфікації, обґрунтовано зміст цієї стратегії.

Ключові слова: перекладацька діяльність, мовні фактори, екстралінгвістичні фактори, перекладацькі стратегії, суто авторська стратегія перекладу, стратегія ампліфікації.

Э.Э. Ивашкевич. Психологическое содержание переводческой деятельности. В статье описаны психологические аспекты переводческой деятельности. Отмечено, что переводчик осуществляет речевое посредничество, в условиях которого на языке перевода создаётся определённый текст, коммуникативно равноценный оригиналу, причём его коммуникативная равноценность проявляется в отождествлении переводчиком данного текста с оригиналом в функциональном, содержательном и структурном планах.

Определены задачи переводческой деятельности. Отмечено, что важнейшей задачей переводческой деятельности является выявление языковых и экстралингвистических факторов, которые способствуют отождествлению содержания сообщения, передаваемого на разных языках.

Описаны переводческие стратегии, которые имеют место в плане перевода художественной литературы, а именно: включение в текст дополнительных элементов (авторские вкрапления в переводе); опущение элементов, избыточных с точки зрения иноязычного читателя; преобразование смысловой структуры слов и выражений; компромиссные переводческие решения; использование адекватных замен (интерпретация, антонимический перевод, компенсация и т.д.); нахождение функционального аналога; чисто авторский перевод.

Дана характеристика особенностям авторской стратегии перевода, направленной на достижение достаточно важной цели профессиональной деятельности переводчика, а именно – отражение эксплицитных и имплицитных значений оригинала с целью сохранения наибольшей свободы интерпретации. В статье в качестве примеров предложен перевод А. Логвиненком произведения Дж.Д.Селинджера «Над пропастью во ржи» с использованием стратегии «чисто авторский перевод». Определены и обоснованы случаи косвенного перевода текста с привлечением авторского смысла. Сформулирована дополнительная стратегия в переводе художественных произведений, которая определена как стратегия амплификации, обосновано содержание этой стратегии.

Ключевые слова: переводческая деятельность, языковые факторы, экстралингвистические факторы, переводческие стратегии, авторская стратегия перевода, стратегия амплификации.

Постановка проблеми. Визначення психологічних аспектів перекладацької діяльності завжди було й досі залишається актуальною проблемою сучасності. Адже перекладач здійснює мовленнєве посередництво, за умов якого мовою перекладу створюється певний текст, комунікативно рівноцінний оригіналу, причому його комунікативна рівноцінність виявляється в її отождоженні перекладачем з оригіналом у функціональному, змістовому і структурному планах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Учені Дж.К.Кетфорд [3], Л.В.Коломієць [4], В.Н.Комісаров [5], Ю.М.Крилова-Грек [7] та ін. зазначають, що перекладач як учасник складного процесу спілкування одночасно виконує декілька комунікативних функцій. По-перше, він передає текст оригіналу, тобто бере участь в звичайному акті спілкування. По-друге, перекладач є творцем тексту мовою перекладу, тобто є співавтором новоствореного тексту. По-третє, перекладач створює не просто текст мовою перекладу, а такий текст, який у функціональному, змістовому і структурному планах постає в якості повноправної заміни оригінала. А це означає, що перекладач порівнює мовленнєві еквіваленти одиниць мови, вишукує найбільшою мірою еквівалентні одиниці в мові перекладу, будує з них дискурсивні мовленнєві утворення, порівнює їх з оригінальними, обирає остаточний варіант перекладу тощо. Тим самим перекладач стверджує комунікативну рівність двох відрізків тексту, написаних різними мовами. Отже, процес перекладу і його результат цілком залежать від комунікативних можливостей перекладача, його знань і вмінь, тобто, перекладацької компетентності.

І якщо проблема перекладацької компетентності досить глибоко розкрита в психологічних дослідженнях (Т.О.Долга [1],

О.С.Кочубей [6], Н.О.Михальчук [8] та ін.), то своєрідна «психологізованість» окремих стратегій перекладу й досі залишається поза увагою дослідників. Тому завданнями нашої статті є:

1. Окреслити задачі перекладацької діяльності.
2. Описати перекладацькі стратегії, які мають місце стосовно перекладу художньої літератури.
3. Охарактеризувати особливості суто авторської стратегії перекладу, спрямованої на досягнення досить важливої мети професійної діяльності перекладача, а саме відображення експліцитних та імпліцитних значень першотвору з метою збереження щонайбільшої свободи інтерпретації, навести приклади перекладу О. Логвиненком твору Дж.Д. Селінджера із використанням стратегії «суто авторський переклад».
4. Окреслити випадки непрямого перекладу тексту із внесенням авторського смислу, запропонувати їхні тлумачення.
5. Сформулювати додаткову стратегію у перекладі художніх творів, яку визначено як стратегію ампліфікації, обґрунтувати зміст цієї стратегії.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. У перекладацькій діяльності, зазначає І.О.Зимня [2, с. 19–23], в якості квазі-ідентичних форм одного і того ж самого повідомлення постають тексти, створені на основі різних мовних систем та одиниць, які не співпадають ні за формою, ні за змістом. Ось чому розбіжності між перекладеними текстами зумовлюються вже не стільки індивідуальними відмінностями комунікантів, скільки відмінностями між мовами. Зазвичай, індивідуальні відмінності також існують, але вони відходять на другий план. Ось чому сама можливість і закономірності виконання перекладу визначаються, в першу чергу, здатністю різних текстів поставати в якості комунікативно рівноцінних в процесі здійснення фахівцем перекладацької діяльності.

Найважливішою задачею перекладацької діяльності є виявлення мовних і екстралінгвістичних факторів, які уможливають ототожнення змісту повідомлення, що передається, різними мовами. Спільність змісту (змістова наближеність) текстів оригіналу і перекладених текстів називається еквівалентністю перекладу (оригінала). Вивчення реальних відносин між змістом оригіналу і перекладом дозволяє встановити межі цієї спільності, тобто максимально можливу змістову близькість текстів, написаних різними мовами, а також визначити їхню мінімальну ступінь близькості до оригіналу, за умов якої даний текст може бути цілком визнаний еквівалентним перекладом [3, с. 97].

Цілком або частково еквівалентні одиниці та потенційно рівноцінні текстові фрейми об'єктивно існують у перекладацькій діяльності, проте їх правильна оцінка, відбір і використання залежать від знань, умінь, творчих здібностей та перекладацької компетентності фахівця, від його умінь враховувати і порівнювати всю сукупність мовних, мовленнєвих та екстралінгвістичних факторів. У процесі здійснення перекладацької діяльності спеціаліст вирішує складну задачу знаходження й адекватного використання необхідних елементів системи еквівалентних одиниць, на основі якої створюються комунікативно рівноцінні висловлювання в двох мовах. Об'єктивно-суб'єктивний характер притаманний всій діяльності перекладача, і його дії ніколи не зводяться до суто механічної підстановки одиниць перекладу замість одиниць оригіналу. В науковій царині існує думка про те, що «переклад починається там, де закінчується словник» [11, с. 93]; вона досить помилково припускає, що за умов наявності словникової відповідності завданням перекладача є лише механічне перенесення такої відповідності в текст перекладу. З урахуванням цього підходу перекладацька творчість зводиться лише до прийняття нетривіальних унікальних рішень, необхідних в таких досить унікальних випадках, як переклад образів, каламбурів, жаргонізмів і т.д. Таким чином, теоретичні і практичні проблеми перекладу пов'язані не з периферійними явищами, а з використанням всіх ресурсів мови для досягнення перекладачем задач кроскультурної комунікації, вважає Н.О.Михальчук [8, с. 51].

Стосовно перекладу художньої літератури, ми виокремлюємо наступні *перекладацькі стратегії*:

- включення в текст додаткових елементів (авторські вкраплення у перекладі);
- опущення елементів, надлишкових з точки зору іншомовного читача;
- перетворення смислової структури слів і виразів;
- компромісні перекладацькі рішення;
- використання адекватних замінів (інтерпретація, антонімічний переклад, компенсація і т.д.);
- знаходження функціонального аналога;
- суто авторський переклад.

Ми вважаємо, що суто авторська стратегія перекладу спрямована на досягнення досить важливої мети професійної діяльності перекладача, а саме відображення експліцитних та імпліцитних значень першотвору з метою збереження щонайбільшої свободи інтерпретації. Наведемо приклади перекладу О. Лог-

виненком твору Дж.Д. Селінджера із використанням стратегії «суто авторський переклад», які, на наш погляд, найбільшою мірою психологізують перекладений еквівалент твору.

Наприклад, «lousy childhood» [10, с. 1] перекладається О. Логвиненком як «безголове дитинство» [9, с. 1]. Тоді як в словниках слово «lousy» перекладається як «нікчемний», «відстій», «гальмо», «безглуздий», «мерзенний» (розм. лексика). Як жаргон «lousy» перекладається «чмошний», «відстійний». Загальноприйнятими є такі значення цього слова: «вшивий», «низький», «паршивий», «гидотний», «дряний», «брудний», «непорядний», «мізерний» тощо. Лайливим є переклад даного слова – «херовий», а вульгаризмом вважається «огидний» [12]. Тому переклад даного словосполучення О.Логвиненком будемо вважати *непрямим перекладом із привнесенням авторського смислу*, адже прямим перекладом цього словосполучення мало б бути «нікчемне дитинство» чи «паршиве, «гидотне, «дряне дитинство» тощо.

Слово «lousy» вживається також і в інших словосполученнях, які мають різні значення при перекладі на українську мову. Наприклад:

- «Well, you could see he really felt pretty lousy about flunking me» [10, с. 6] – «Ага, думаю, виходить, сумління тебе все ж таки мучить, що засипав мене!» [9, с. 8].
- «What lousy manners» [10, с. 10] – «От уже паскудна манера!» [9, с. 14].
- «I'm old enough to be your lousy father» [10, с. 11] – «Я тобі в батьки годжуся, шмаркачу нещасний!» [9, с. 15]. В даному прикладі вираз «lousy father» фасилітує значення «шмаркачу нещасний», що лише імпліцитно відноситься до батька, а прямо характеризує сина.

Вираз «but I don't feel like going into it» [10, с. 1] також перекладається із використанням *суто авторського перекладу*, а саме «я не маю охоти закопуватись у той мотлох» [9, с. 1]. Таким же чином перекладається «my parents would have about two hemorrhages apiece» [10, с. 1] – «і батька, й матір моїх по двічі вхопив би грець кожного» [9, с. 1]. Хоча сам по собі вираз «to have about two hemorrhages apiece» перекладається як «ось тобі на», «оце так!», «ну треба же!»

Словосполучення «madman stuff» [10, с. 1] перекладається як «ідіотська історія» [9, с. 1], тоді як слово «madman» означає «божевільний», «божевільник», «маніяк», «псих», «психопат», «зайдиголова». Застарілими варіантами перекладу є «схибле-

ний», «божевільний». Фразеологічний зворот «run around like a madman», відповідно, перекладається «розриватися на частини». Прислів'я «fools and madmen speak the truth» перекладається «кожен правду знає, але не кожен її розповідає», «не все розповідай, що знаєш», «у дурня що на розумі, то й на язичі». Слово «stuff» перекладається як «річ» або «колектив» [12]. Отже, переклад Олексі Логвиненка є суто авторським варіантом перекладу.

Суто авторським є переклад «I left Pencey Prep» [10, с. 1] – «...я чухнув із Пенсі» [9, с. 2]. Так, слово «чухнув» відображує розмовний стиль викладу тексту перекладачем, що аж ніяк не закладено в тексті оригіналу даного художнього твору.

«Old Selma Thurmer» [10, с. 1] перекладається як «Сельма Тернер, каналія» [9, с. 2], тоді як слово «old» перед ім'ям має значення «старий друже» [12]. Інші приклади такого типу:

- «to say good-by to **old** Spencer» [10, с. 2] – «попрощатись із **старим** Спенсером» [9, с. 2].
- «with **old** Thurmer» [10, с. 2] – «з **каналією** Тернером» [9, с. 2].
- «Finally **old** Mrs. Spencer opened it» [10, с. 2] – «Нарешті з'явилася **стара** місіс Спенсер» [9, с. 3].
- «I don't much like to see **old** guys» [10, с. 3] – «Я взагалі не люблю дивитися на **старих шкарбунів**» [9, с. 4].
- «**Old** guys' legs, at beaches and places» [10, с. 3] – «На пляжі чи там де **ноги в старих шкарбунів**» [9, с. 4].
- «...**old** Spencer looked like» [10, с. 4] – «...**старий Спенсер** напустив на себе такого вигляду» [9, с. 6].
- «such **an old** guy would be so sarcastic and all» [10, с. 5] – «...що це **старе опудало** здатне так насміхатися!» [9, с. 7]. Вибір перекладачем розмовного слова «опудало» пояснюється конструкцією речення першотвору, а саме завершенням його на «and all».
- «old Hans» [10, с. 6] – «**каналія** Гаас» [9, с. 9].
- «old Ossenburger» [10, с. 7] – «**свинтюха** Оссенбергер» [9, с. 10].

В авторському стилі перекладає О.Логвиненка речення з «for Chrissake»:

- «You're right in my light, Holden, for Chrissake» [10, с. 13] – «Голдене, **дідько б тебе взяв**, не заступай світла!» [9, с. 19].

О.Логвиненка допускає такі варіанти перекладу, коли займенник «he» перекладається як «старий»: «**He** was reading the

Atlantic Monthly» [10, с. 3] – «Старий саме читав журнал «Атлантик манслі» [9, с. 4]. Інший приклад такого типу: «...he interrupted me» [10, с. 6] – «...каналія Спенсер перебиває мене» [9, с. 8].

Слово «Boy...» («Boy, I rang that doorbell fast when I got to old Spencer's house» [10, с. 2]) на початку речення у побутовому стилі перекладається як «Слухайте...» («Слухайте, коли я нарешті добіг до дверей старого Спенсера, то натис на дзвінок мов скажеш») [9, с. 3]. Наведемо інші приклади:

– «Boy, she was a real tigress over the phone» [10, с. 28] – «Слухайте, та вона ж справжня тигра!» [9, с. 38].

– «Boy, I really fouled that up» [10, с. 29] – «Слухайте, я сам, йолоп, усе зіпсував!» [9, с. 40]. У перекладі лексема «йолоп» є авторським вкрапленням.

Розмовно-побутового стилю надає перекладу О.Логвиненко відтворення слова «kid»: «You're a prince, Ackley kid» [10, с. 21] – «Ти, малий, принц» [9, с. 29].

Подібно до попереднього прикладу перекладається «...what a great guy her father was» [10, с. 2] – «яка велика цяця її татусь» [9, с. 2]. Отже, розмовно-побутового стилю слову «guy», на нашу думку, додав прикметник «great», що було використано Олексом Логвиненком у перекладі. Хоча якщо загальноприйнятим значенням «guy» є «хлопець», то у розмовному мовленні «guy» вживається у значеннях «чоловік», «мужик», «штучка», «штукенція», які є синонімами слова «цяця» [12].

Суто авторським є переклад речень з іменником «guy»: «...with a guy like Ackley» [10, с. 9] – «З таким фруктом, як Еклі» [9, с. 13]. В розмовному мовленні «guy» вживається у значенні «штучка» [12]. В перекладі О.Логвиненка зберігається розмовне значення слова, але перекладач підбирає найбільш доцільне до української картини світу висловлювання, вживаючи вислів, загальноприйнятий в українській мові. Наведемо інші приклади перекладу речень з лексемою «guy»:

– «That guy Ackley'd pick up anything» [10, с. 9] – «От типчик, нічого не промине!» [9, с. 13].

– «if that guy» [10, с. 16] – «...якби цей канарик» [9, с. 22].

– «Some stupid guy had thrown peanut shells all over the stairs» [10, с. 23] – «Якийсь гад понакидав на сходах горіхових шкаралуп» [9, с. 32].

– «The bellboy that showed me to the room was this very old guy around sixty-five» [10, с. 26] – «Коридорний, що провів мене в кімнату, мав років шістдесят п'ять, як не більше, – дід, та й годі!» [9, с. 37].

- «...this **Princeton guy** told me» [10, с. 27] – «...як сказав той студіозус» [9, с. 38].
- «I hardly knew the guy» [10, с. 28] – «Я того кадра до пуття й не пригадував» [9, с. 39].
- «Excerpt for a few pimpy-looking guys» [10, с. 30] – «...крім кількох типів» [9, с. 41].
- «They were **mostly old, show-offy-looking guys** with their dates» [10, с. 30] – «Куди не глянеш – **самі підстаркувати піжони** зі своїми фіфами» [9, с. 41].

Слово «equipment» [10, с. 2], що означає «обладнання», О.Логвиненко перекладає як «причандалля» [9, с. 2], додаючи, тим самим, розмовно-побутового стилю всьому реченню. За аналогією «He wrote me this **note**» [10, с. 2] перекладається як «Спенсер прислав мені **писульку**» [9, с. 2], «...somebody'd **stolen** my camel's-hair coat» [10, с. 2] – як «хтось **поцупив** у мене просто з кімнати пальто з верблюжої вовни» [9, с. 3].

«Game, my ass» [10, с. 4] перекладається як «Гра, трясця вашій мамі!» [9, с. 5]. Слід зазначити, що слово «ass» означає «дурень», «ішак», «осел». Як розмовне слово «ass» перекладається як «зад», «жлоб». Як сленг «ass» вживається у значенні «тупица» [12]. Отже, запропонований О.Логвиненком переклад є суто авторським.

Цікавим є приклад перекладу «On me. I'm loaded» [10, с. 26] – «Угощаю! Грошей у мене слава богу» [9, с. 36]. Лексема «load» як одиниця сленгу перекладається «достатня кількість напоїв для того, щоб викликати сп'яніння», «доза наркотика» [12]. За аналогією О.Логвиненко пропонує суто авторський переклад виразу «I'm loaded» як «грошей у мене слава богу».

Також речення «...because if you hem and haw» [10, с. 30] перекладається як «...бо коли почнеш тицятись-мицятись» [9, с. 41]. Загальноживаним значенням «hem» є «підрубувальний шов», «haw» – «бурмотіння» [12]. У даному випадку маємо справу з суто авторським перекладом речення.

«The other two **grooms** nearly had hysterics when we did» [10, с. 30] перекладається як «А ті двоє **страховиськ** затіпалися, наче в істериці» [9, с. 42]. Лексема «groom» є одиницею сленгу й означає «класно», «чудово» [12]. У перекладі О.Логвиненко пропонує свій авторський варіант, який не співпадає із словниковим значенням, що дозволяє перекладачу винахідливо передати вузлові акценти на субстанції зовнішності, адекватно пов'язавши форму слова із новим значенням.

В тексті часто зустрічається «it is», яке перекладається розмовним «еґе ж»: «It is. I was» [10, с. 3] – «Еґе ж, – кажу» [9, с. 5].

Суто авторським є також переклад «That stuff gives me a bang sometimes» [10, с. 9] – «Іноді це мене тішить» [9, с. 13]. В загальноприйнятому значенні «bang» означає «сильний удар», «стукіт», «чубчик», «звук вибуху», «м'яч», «хлопок» [12]. Переклад «bang» як «тішить» не є варіантом розмовного мовлення, а таке не є сленгом. Це – суто авторське сприймання О.Логвиненком наведеної в тексті оригіналу діалогічної ситуації.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. Ми пропонуємо додаткову стратегію у перекладі художніх творів, яку визначаємо як *стратегію ампліфікації*. Дана стратегія має місце у випадках, коли розмовна лексика в тексті оригіналу є, а слова, які стоять у сполученні з цією розмовною лексикою, навпаки відсутні, їх пропонує перекладач, додумуючи те, що не довисловлював автор у художньому творі. В даному разі перекладачем використовується *механізм антиципації*, тобто прогнозування контексту з опорою на попередній текст, і, врешті-решт, відбувається *ампліфікація висловлювання*. Подібними до описаних є випадки, коли розмовна лексика зберігається лише в тексті перекладу, а в оригіналі вона взагалі відсутня. До ампліфікованих висловлювань ми відносимо також й ті, що в тексті Дж.Д.Селінджера мають в своїй структурі графон (*graphon*) – стилістичний засіб, який в даному тексті підсилює та підкреслює розмовний стиль та особливості вживання автором побутової лексики, наголошує на розмовному стилі мовлення учасників діалогічної ситуації. Перекладач, відповідно, вдало використовує розмовну лексику української мови для відтворення змісту тексту.

Приклади ампліфікації висловлювань в перекладі та їхній психологічний аналіз будуть наведені в наступних наших публікаціях. Також в наступних наших статтях окреслимо наступну стратегію, яку використовує О.Логвиненко для перекладу роману Дж.Д. Селінджера «Над прірвою у житті», зокрема стратегію «включення в текст додаткових елементів або авторські вкраплення у перекладі», яка за своїм змістом також є суто психологічною.

Список використаних джерел

1. Долга Т.О. Переклад як вид мовленнєвої діяльності / Т.О. Долга // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції [«Міжкультурна комунікація: мова – куль-

- тура – особистість»], (Остріг, 2-3 квітня 2009 р.). – Остріг, 2009. – Вип. 11. – С. 13–17.
2. Зимняя И. А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке / Ирина Алексеевна Зимняя. – М. : Просвещение, 1978. – С. 19–23.
  3. Кетфорд Дж.К. Лингвистическая теория перевода / Дж.К. Кетфорд // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике. – М. : Международные отношения, 1978. – С. 91–114.
  4. Коломієць Л.В. Перекладознавчі семінари : Актуальні теоретичні концепції та моделі аналізу поетичного перекладу : навчальний посібник / Лада Володимирівна Коломієць. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. – 527 с.
  5. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода / Вилен Наумович Комиссаров. – М. : Международные отношения, 1980. – 160 с.
  6. Кочубей О.С. Структура та зміст підготовки викладачів перекладу в мовному вищому навчальному закладі [Текст] / Ольга Святославівна Кочубей // Зб. наук. пр. «Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету» [«Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін»]. – Рівне : РДГУ, 2013. – С. 41–45.
  7. Крилова-Грек Ю.М. Психолінгвістичні особливості перекладу семантичних одиниць іншомовних текстів : дис. ... кандидата психол. наук : 19.00.01 / Юлія Михайлівна Крилова-Грек. – К., 2007. – 196 с.
  8. Михальчук Н.О. Методологічні засади підготовки перекладачів у світлі Болонського процесу / Наталія Олександрівна Михальчук // Переклад у 21 столітті : Тези наукової конференції 11 березня 2005 року, м. Харків. – Харків, 2005. – С. 51–52.
  9. Селінджер Дж.Д. Над прірвою у житті : [повісті, оповідання] / Джером Девід Селінджер // [в укр. перекладі Олекси Логвиненка]. – К. : Молодь, 1984. – 272 с.
  10. Salinger J.D. The Catcher in the Rye / Jerom David Salinger. – OCR & Spellcheck : Aerius, 2003. – 91 p.
  11. Seleskovitch D. Interpretation, a Psychological Approach to Translating / D. Seleskovitch // [in : Ed. Richard W Brislig. Translation Applications and Research]. – New York : Gardner Press, 1976. – P. 92–115.
  12. <http://www.multitran.ru>

Spysok vykorystanyh dzherel

1. Dolha T.O. Pereklad jak vyd movlennievoji dijalnosti / T.O. Dolha // Materialy III Mižnarodnoji naukovo-praktyčnij konferenciji [«Mižkułturna komunikacija: mova – kułtura – osobystist'»], (Ostrih, 2-3 kvitnia 2009 r.). – Ostrih, 2009. – Vyp. 11. – S. 13–17.
2. Zimnyaya I.A. Psixologicheskie aspekty obucheniya govoreniyu na inostrannom yazyke / Irina Alekseevna Zimnyaya. – M. : Prosveshhenie, 1978. – S. 19–23.
3. Ketford Dzh.K. Lingvisticheskaya teoriya perevoda / Dzh.K. Ketford // Voprosy teorii perevoda v zarubezhnoj lingvistike. – M. : Mezhdunarodnye otnosheniya, 1978. – S. 91–114.
4. Kolomijec L.V. Perekladoznavčij seminary : Aktualni teoretyčnij koncepciji ta modeli analizu poetyčnogo perekladu : navčalnyj posibnyk / Lada Volodymyrivna Kolomijec. – K. : Vydavnyčopolihrafičnij centr «Kyjivskij universytet», 2011. – 527 s.
5. Komissarov V.N. Lingvistika perevoda / Vilen Naumovich Komissarov. – M. : Mezhdunarodnye otnosheniya, 1980. – 160 s.
6. Kočubej O.S. Struktura ta zmist pidhotovky vykladačiv perekladu v movnomu vyščomu navčalnomu zakladi [Tekst] / Olha Sviatoslavivna Kočubej // Zb. nauk. pr. Naukovi zapysky Rivneńskoho deržavnogo humanitarnoho universytetu [«Aktualni problemy filolohiji ta metodyky vykladannia humanitarnych dyscyplin»]. – Rivne : RDHU, 2013. – S. 41–45.
7. Krylova-Hrek Ju.M. Psycholinhvistyčnij osoblyvosti perekladu semantyčnych odynyc inšomovnyh tekstiv : dys. ... kandydata psychol. nauk : 19.00.01 / Julija Mychajlivna Krylova-Hrek. – K., 2007. – 196 s.
8. Mychaľčuk N.O. Metodolohičnij zasady pidhotovky perekladačiv u svitli Bolon'skoho procesu / Natalija Oleksandrivna Mychaľčuk // Pereklad u 21 stolitti : Tezynaukovoji konferenciji 11 bereznia 2005 roku, m. Charkiv. – Charkiv, 2005. – S. 51–52.
9. Selindžer Dž.D. Nad prirvoju u žyti : [povisti, opovidannia] / Džerom Devid Selindžer // [v ukr. perekladi Oleksy Lohvynenka]. – K. : Molod', 1984. – 272 s.
10. Salinger J.D. The Catcher in the Rye / Jerom David Salinger. – OCR & Spellcheck : Aerius, 2003. – 91 p.
11. Seleskovitch D. Interpretation, a Psychological Approach to Translating / D. Seleskovitch // [in : Ed. Richard W Brislig.

Translation Applications and Research]. – New York : Gardner Press, 1976. – P. 92–115.

12. <http://www.multitran.ru>

E.E. Ivashkevych. Psychological content of translation activity.

This paper describes the psychological aspects of translation. It was noted that the translator had done speech mediation, with the help of which and because of a great role of the target language it was created a text which by its communicative characteristics could be perceived as the equivalent of the original. With the help of this communicative equivalence it was manifested the identification of the translation and the original in the functional, semantic and structural plans.

In the paper the problem of translation activity was outlined. It was emphasized that the most important task of translation was to show linguistic and extra-linguistic factors that were enable the identification of the content of messages transmitted in different languages.

The translation strategies were described. These strategies are taking place regarding the translation of literature, namely the inclusion of additional elements (author's inclusions into translation); the omission of elements of excess in terms of foreign readers; converting the semantic structure of words and phrases; translation by finding out compromise solutions; usage of adequate replacements (interpretation, antonymous translation, compensation, etc.); translation by finding out functional analog; the author's translation.

The peculiarities of the author's translation were characterized. It was noted that the author's translation had been achieved by a sufficiently important goal of a professional activity, such as displaying explicit and implicit meanings of the original in order to preserve maximum freedom of the interpretation. The author of the article showed the examples of the translation of the novel «The Catcher in the Rye» (the author of it J.D.Salinger is) by O.Lohvynenko using the strategy «the author's translation». There were outlined the cases of indirect translation which had the meaning of the introduction of the author's meaning, offered by the translator's interpretation. A strategy of amplification according to the translation of novels was proposed.

Key words: translation activity, linguistic factors, extra-linguistic factors, translation strategies, the author's translation, strategy of amplification.

Received July 12, 2016

Revised August 25, 2016

Accepted September 21, 2016